

Drobná bronzová plastika srny či laně sloužila jako závesek, možná měla i magickou či ochrannou funkci (foto C. Gaja, archiv MRB)

Běžným, ovšem technologicky dokonalým šperkem byly v době laténské skleněné náramky. Většina z nich měla výrazně modrou barvu, objevují se však i zelené, hnědé nebo purpurové exempláře. Bezbarvé kruhy potažené zevnitř vrstvou žlutého skla měly pravděpodobně připomínat zlato (foto C. Gaja, archiv MRB)

Zkamenělá pryskyřice – jantar, byla na Starém Hradisku nalézána již od nepaměti. Ze suroviny proudící po Jantarové stezce byly místními řemeslníky vyráběny korálky různých tvarů i velikostí (foto C. Gaja, archiv MRB)

paleolit
neolit
eneolit
doba bronzová
doba železná
doba římská
doba stěhování národů
raný středověk
středověk
novověk

ARJ3 Archeologický ústav
AV ČR, Brno

**Akademie věd
České republiky**

**MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM**

www.archeologickeleto.cz

doba bronzová, doba železná

STARÉ HRADISKO

Keltské oppidum
1800–750 př. n. l., 750–50 př. n. l.

Proč navštívit?

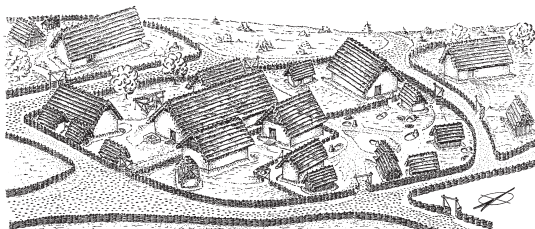
Keltské oppidum bylo vybudováno na trase dálkového obchodu spojující Pobaltí se severní Itálií a představovalo v průběhu pozdní doby laténské nejvýznamnější lokalitu na Moravě. Již od středověku jsou odtud známy zprávy o hojných nálezích severského jantaru. Pozdější nálezy mincí a jiných kovových předmětů vedly k prvnímu plošnému systematickému archeologickému výzkumu provedenému na území tehdejšího Československa.

Lokalizace:
kat. Malé Hradisko, okr. Prostějov, Olomoucký kraj

Navígační bod:
N 49°29'51.1", E 16°53'03.9" (informační tabule)

Něco z minulosti

V poloze Staré Hradisko se nachází významné keltské oppidum. Rozkládá se na široké ostrožně chráněné ze tří stran prudkými svahy. Vnější opevnění bylo dlouhé 2 800 metrů a chránilo prostor kolem 37 hektarů. Oppidum bylo známo již v 17. století, zkoumáno ale bylo až od počátku 20. století Musejním spolkem z Boskovic. První profesionální výzkumy Starého Hradiska prováděl ve 30. letech 20. století Státní archeologický ústav v Praze spolu s Moravským muzeem v Brně a byly na svou dobu poměrně revoluční využitím mezioborové spolupráce, detailní dokumentace archeologického výzkumu a intenzivního plošného odkryvu. Objevená sídlištní zástavba byla hustá a měla dvorcový charakter. Dvorce měly velikost asi 50 × 50 m, byly obehnané ploty a odděleny komunikacemi, často i dlážděnými. Obyvatelé se zabývali specializovanou železářskou výrobou, zpracováním barevných kovů i jantaru, razili zlaté a stříbrné mince a předpokládá se zde také fungování sklářské dílny. Hradiště bylo v době laténské významným moravským centrem, které kontrolovalo trasy dálkového obchodu mezi Baltem a severní Itálií (Jantarová stezka). Při výzkumech byly zjištěny i nepočtené doklady osídlení z pozdní doby bronzové a doby halštatské, ale prozatím není jisté, zda byla lokalita již v této době opevněna.

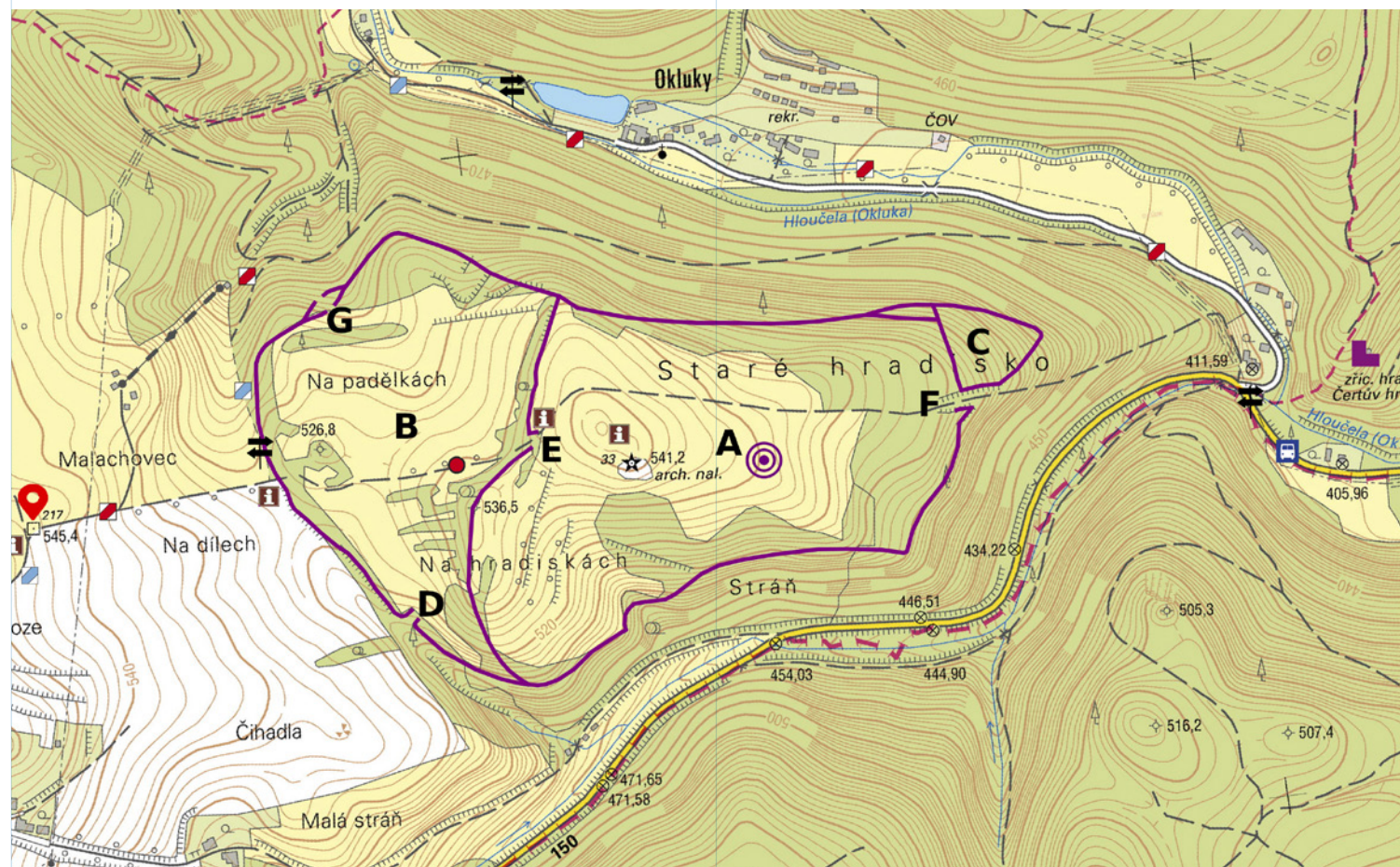
Kresebná rekonstrukce možného podoby laténského dvorce – uzavřené a do jisté míry soběstačné jednotky, tvořené obytnými a výrobními objekty. Součástí areálů byly také ohrady pro dobytek, studny či pece (autor kresby Augustin Štrof)

Plocha výzkumu západního předhradí pod vedením Miloše Čížmáře z r. 1983. Výzkum odhalil půdorysy různých kulových a zahlobených staveb (archiv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.)

Projděte se s námi

Na návsi obce Malé Hradisko začíná naučná stezka, která zájemce provede nejen samotným areálem oppida, ale také obecně dobou laténskou na Moravě. V terénu je možné i dnes dobře odlišit relikty opevnění, zejména mohutných valů a příkopů. Vnitřní plocha byla hustě zastavěna dvorcovou zástavbou, stejný typ zástavby byl ale odkryt také na vnější straně hradeb, před západním předhradím oppida. Oppidum se skládá z centrální části – akropole (A) a dvou předhradí. Do rozlehlého západního předhradí (B) se vstupovalo severozápadní (G) a jihozápadní (D) branou, z něj pak další mohutnou branou do samotného centra města (E). Na východní straně se rozkládalo malé východní předhradí (C), v jehož těsné blízkosti byl další vstup do hradiště (F). Většina bran byla tzv. klešťovitých, s opevněním vysunutým dovnitř. Takto vzniklý průchod bylo možné mnohem účinněji bránit.

0 500 m

Kování s vyobrazenými obličejí jsou typickým projevem keltského uměleckého stylu 2.–1. století př. n. l. Otvory v rozích naznačují umístění plechů na organickém materiálu, možná dřevěné skříňce (foto C. Gaja, archiv Muzea regionu Boskovicka – MRB)

